

Asıl bileşenini YPG'nin oluşturduğu DSG (Demokratik Suriye Güçleri, bazen SDG de deniliyor) ile bir ABD petrol şirketi arasında yapılan anlaşma, anlaşma olmanın ötesinde anlama sahiptir.

Öncelikle belirtilmesi gerekir, ABD'nin asıl sorunu enerji kaynaklarına güvenceye almak değildir çünkü Suriye'nin sahip olduğu petrol miktarı dünya rezervinin binde ikisi olarak tahmin edilmektedir, dolayısıyla sadece petrol temelinde ve de Türkiye'yi küstürmek pahasına bu kadar önemli adım atmaya değmezdi.

Suriye'nin petrol ve doğal gaz rezervlerinin yaklaşık yüzde 80'i DSG tarafından kontrol edilmektedir. Burası savaş öncesinde Şam yönetiminin petrol gelirinin yüzde 90'ının, doğal gaz gelirinin ise yaklaşık yarısının sağlandığı bölgedir. Bu bölgenin Suriye'den koparılması Şam'daki yönetime ekonomik olarak büyük darbe demektir ve ABD'nin asıl amacı da budur.

Bu anlaşma ile ABD bölgeye yerleşmektedir. Kuyular ve rafineriler rasyonel olarak işletilecek, yenileri de açılacak ve bunlar da Suriye ordusunun saldırısına karşı korunacak ise, buradan ABD'nin bölgeye yerleşmesi gerektiği sonucu çıkar. Bunun anlamı DSG'nin kendini Türkiye'nin olası saldırısına karşı güvenceye alması demektir. YPG ve DSG bu bölgede büyük bir ülkenin koruması dışında yaşayamaz ve görüldüğü kadarıyla bu da önümüzdeki dönemde ABD olacaktır.

Suriye bu anlaşmayı uluslararası anlaşmalara aykırı bulmuş! Bak sen!

Suriye yıllarca Lübnan'ın üçte birini işgal etmişti, bu hangi uluslararası anlaşmaya uyuyordu?

Bu petrol ve doğal gaz Suriye halkının malıdır, deniliyor ve doğrudur ama unutulmamalıdır ki DSG de Suriye halkının bir bölümüdür; iç savaşa kadar insan yerine konulmayan bir bölümü...

Savaştan önce Suriye'de yaklaşık iki milyon Kürt yaşıyordu, savaş sırasında bunların bir bölümü Türkiye'ye göç etti. Suriye'dekilerin yaklaşık yüzde 40'ının vatandaşlık hakkı bulunmuyordu. Bu ise miras, çocukların eğitimi ve sağlıkla ilgili konularda büyük sorunlara neden oluyordu. Arap Kemerî aracılığıyla özellikle Türkiye sınırı yakınındaki yaşayan Kürtlerin topraklarına el konulmuştu.

Kürtler kendilerini insan yerine koymayan böyle bir devlete neden bağlı olsunlar?

Bölgede ABD'nin korumasının sürekliliği durumunda Suriye'deki Kürtlerin özerkliği somutluk kazanacaktır. Bunun adı özerklîktir, gerçekte ise bir çeşit devlettir.

Max Weber'e göre devletin en önemli özelliği sınırları içinde zor kullanma tekeline sahip olmasıdır. Ordu ve polis vasıtasıyla YPG buna sahip durumdadır. Kendi yönetim mekanizması vardır, eğitimi de düzenlemektedir. Ülkenin kendi dili vardır, Kürtçe ve nüfus bileşimine göre başka diller de olabilir. Para birimi önemli değildir, şu veya bu birim olabilir ve benzer durum civar ülkelerde de vardır. Mesela ABD Doları her yerde geçerlidir.

Bu oluşumun adı devlet değildir. Birleşmiş Milletler'e üye değildir. Başka ülkelerde elçilikleri yoktur ama bunların dışında bir devletin özelliklerine sahiptir. Politik bilimde statüsü devlet olmayan ama bir devletin çok sayıda fonksiyonlarına sahip "devlet olmayan devlet" teorisi vardır. Bununla Lenin'in sosyalizmin gittikçe yok olacak devletini, devlet olmayan devletini karıştırmayın. Burada adı devlet olmayan biraz farklı bir devlet vardır ama devletin çok sayıda işlevine de sahiptir. (Bkz. **Küresel iç savaş ve Türkiye**)

Türkiye bunu bildiği için Kürtlerin özerkliğinin her çeşidine karşı çıkmaktadır.

Bu devletin adı Kürdistan olamaz. Başkaları da Barzani gibi akılsız değil, düşmanın hışmını üzerine çekmek istemez. Adı başka bir şey olacaktır. Muhtemelen kendisini Suriye'nin parçası olarak görecektir.

Görünce ne olacak ki! Türkiye de Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygılı olduğunu her fırsatta tekrarlamaktadır ama bu saygı onun ülkenin yüzde beşini işgal etmesini de engellememektedir.

YPG de muhtemelen “Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygılıyız, ayrılmak niyetinde değiliz” diyecektir. Fiiliyatta olan ise resmi olarak Suriye sınırları içinde, gerçekte ise ondan ayrı devlet benzeri bir yapı olacaktır.

Barzani ve örgütü için şu söylenebilir: bunlar bir devleti yönetebilecek yeteneğe sahip değildir. Aşiret yönetmekle devlet yönetmek farklıdır. Yıllarca mücadele etmiş olmak, sürgünler yaşamış olmak, devlet yönetmesini bilmeyi gerektirmez.

Bağımsızlık referandumu yaptılar, yüzde 80 kadar bağımsızlık kararı çıktı ama bağımsız Kürdistan'ı ilan edemediler. Sadece Türkiye değil İran da karşı çıktı ve “müdahale ederiz” diye tehdit etti. Böyle olacağını bilmek için akıllı olmak gerekmiyordu. Bölgenin iki büyük gücü, Türkiye ve İran'ın kesinlikle karşı olduğu bağımsız Kürt devletinin gerçekleşme şansı yoktu. Bugünün şartlarında ne ABD ve ne de Rusya bu iki gücü karşısına alarak bağımsız Kürdistan'ı savunamazdı. Yapılması gereken gücünü koruyarak şartların değişmesini beklemek, fırsat kollamaktı ama bunu yapmak yerine gereksiz çıkış yapıp avantajlarının bir bölümünü kaybettiler.

Devlet yönetmesini bilen böyle yapmaz; hangi coğrafyada yaşadığını, bu coğrafyanın büyük güçlerini bilir ve böyle yapmaz.

YPG'nin Güney Kürdistan'a göre belirgin olarak öne çıkmasının yolu açılmış durumdadır. Türkiye Güney Kürdistan'da hem ekonomik ve hem de askeri olarak hakim durumdadır. Ülkenin 40 km. kadar içine girmiş ve üsler kurmuştur. Güney'in petrolü varsa, YPG de petrol bulmuş durumdadır.

Umarım ABD emperyalizminin desteğiyle özerklik ve giderek bağımsızlık kazanılabilir mi gibisinden soru sormazsınız. Tarihte bunun örnekleri bulunuyor. 1830'da Yunanistan zamanın en büyük sömürgeci gücü İngiltere'nin desteğiyle Osmanlı'dan bağımsızlığını kazandı. 1878'de Çarlık Rusyası ordularının Osmanlı ordusunu bozguna uğratmasının ardından Bulgaristan bağımsız oldu. O Çarlık ki büyük sömürgeci ülkelerden bir tanesiydi.

19. ve 20. yüzyılda çok sayıda halk bir yolunu bularak bağımsız devletini kurdu. Bazıları

dönemin politik çatışmalarından yararlandı, Vietnam ve Cezayir gibi bazıları ise şiddetli savaştan sonra bağımsızlıklarına kavuştular.

20. yüzyılın en beceriksiz milliyetçileri ise Kürtler oldu. Fırsatları kullanamadılar.

En büyük fırsat “kurtuluş savaşı” sırasında ortaya çıkmıştı ama yararlanamadılar. “Mustafa Kemal bize özerklik sözü vermişti, sözünü tutmadı” belirlemesi çaresizlik göstergesidir; inanmasaydınız. Gerçek ise farklıdır: Mustafa Kemal ile Kürtler Sevr Antlaşması'nın geçersiz kılınması konusunda anlaşıyorlardı, aksi durumda Kuzey Kürdistan olarak adlandırılan bölgenin bir bölümü Batı Ermenistan olacaktı. Ermeni soykırımına aktif olarak katılan ve sürülen bir halkın taşınır ve taşınmaz mallarını yağmalayan bölge Kürtleri için de bu tahammül edilmez bir şeydi. (Türkler gibi Kürtlerden de Ermenileri soykırıma karşı koruyanlar çıkmıştır ama bunlar azınlıktadır.)

ABD Kürtleri sevdiği için değil, çıkarları gereği böyle yapıyor. Öncelikle amaç İran'ın bölgedeki etkisini kırmaktır ve bu etkinin en önemli halkası da Suriye'dir.

Durum değişebilir mi, kuşkusuz olabilir. O zaman başka bir analiz gerekli olacaktır...